

A szerkesztési iroda,
Ács utca 332. sz. a. (I. ső
kör) az **Eckert-féle** házban
van, hová a lap úgy szel-
lemi mint anyagi részét il-
lető minden közlemény in-
tézendő.

BÁCSKAI ELLENŐR.

(Előbb „SZABADKAI ELLENŐR.”)

Társadalmi, közművelődési, szépirodalmi és közgazdasági közlöny.

Csak bérmentes levelek fogadtatnak el és kéziratok nem adatnak vissza.

Megjelenik hetenkint egyszer vasárnap.

ELŐFIZETÉSI DÍJ:	
helyben házhoz hordva és vidéken postán küldve:	
Egész évre	6 frt — kr.
Fél évre	3 frt — kr.
Negyed évre	1 frt 50 kr.
Egyes szám ára 15 kr.	
A négy hasábos nyilttér sora 15 kr.	

Kit válasszunk plébánosnak?

Fejlődésünk munkái közül egy pályanyitót és ösvénytörőt keressünk ki, hogy az élő nemzedék eiebe nagy példát állthassunk, mert tudjuk, hogy csak az ilyenek nyomából szoktak melő kö-
vetők sarjadosni.

Gr. Dessevffy Emil.

Városunkban a sz. Terézia fő-templom plébánosa oly helyet foglal el, mint a minőt az emberről a szív és fej; a hadseregben a fővezér, az országban a király; — mert ő van hivatta a város a rom. kath. hitben kormányozni és gondozni.

Ha a szív és fej gyöngye vagy romlott, az egész ember elveszti értékét, hiába való, sőt kártékony is lehet.

Ha a plébános papi hivatása mellett a tapintatos vezénylet minden kelleivel nem bír: elpusztul a nyáj és az egyház hívők nélkül marad.

A király erejéből és bölcsességéből, örököséből s a haza iránti hűségéből táplálkozik az alattvaló jó-léte és boldogsága.

Ezeket a mindennapi tapasztalás s a részrehajlatlan történelem kiáltóan bizonyítják.

Szent Pálnak nem volt vagyona, mindennapi kenyerét Isten után sa-torcínálással kereste meg, s mégis szive és eszeért apostolnak tisztelt az egész keresztény világ, tanításait a szó valódi értelmében jó szívű pap világ minden gazdaságánál előbbva-lóknak tartja, azokból növeli lelki erejét, boldogító hitét.

Városunkban is nem látjuk-e, hogy sok ember szegényből lett gazdává, míg mások — ó fájdalom! birtokba tültek s még meg sem vé-nültek, midőn vagy kegyelenkenyérre vagy naprzámosságra szorultak!

Ujlaky Miklós nem volt szegé-

nyebb sem vagyomban, sem hősies katonában Hunyady Jánosnál, sőt amaz oligarcha, dynasztia volt, míg ez csak egyszerű nemes; mégis melyiknek vezérlete alatt hullott a magyar fegyverekre több babér? Ki volt a Haza és kereszténység mentője?

Mátyás király minden kincseit, az országot s minden hatalmát fiára Corvin Jánosra hagyta, s ez sem a kincseket, sem az országot, sem ma-gát nem bírta megtartani!

Magyarország mindég egy volt s ugyanaz; de csak nagy királyai alatt volt szabad, boldog, gazdag és dicső; máskor mindég szenvedett s hanyatiott!

A milyen a szív és ész, olyan az ember.

A milyen a gazda, olyan a gazdálkodás.

A milyen a vezér, olyan a had-sereg.

A milyen a plébános, olyan a templom.

Ezért kell nagyon, igen nagyon bízni az igazit.

Ennek rátrmettségétől, nemes emlitünk, egyéneket nem ajánlunk, mert erre megbizva nem vagyunk, hanem a választó képviselőknek ta-nácskozára egybe kellene jönniök, s ki kellene jelölniök: *ki legyen a plébános, ki éljen?*

nácskoznak s csak a közérdek szem-pontját veszik határozónak. Ha most az atyafiság, pártoskodás tekintetét félretesszük, s a „fondorkodás-t” a tisz-ta jó szándéktól megkülönböztetni tudják.

Nem lesz nehéz ha csak a lel-készek, kik magukban a sz. Terézia plébánia fontos teendőinek végzésére erőt éreznek: folyamodni fognak. Mi ajánljuk, folyamodjanak; a bizottsági tagok pedig vessék latra őket, s a ki mellett legtöbb döntő ok szól: azt válasszák meg plébánosnak, az lesz az igazit.

A pályafutásban, a sok folyamo-dó közül, az igaz, csak egy lesz a győztes, de a többi pályázót is a ne-mes törekvésért csak tisztelet illethe-ti, minden jó hazafi csak örül, ha nálánál a törekvésben szerencsésebb is, erősebb is van, s jaja annak a város-nak, a hol nincs kiben válogatni, vagy a hol az ász helyett a makhe-test huzzák ki.

Minden módon meg kell keres-ni az igazit.

Mi neveket ez alkalommal nem emlitünk, egyéneket nem ajánlunk, mert erre megbizva nem vagyunk, hanem a választó képviselőknek ta-nácskozára egybe kellene jönniök, s ki kellene jelölniök: *ki legyen a plébános, ki éljen?*

Radegund.

— július 28-án.

A fürdő és utazási idény világát éljük. Köt foglalkozása, a megélhetés mindennapi gondjainak terhe erős láncokkal nem fűz helyéhez, gondolkozik, tervez, merre vegye ut-ját, hova robbogjon tova a gőz szárnyain, hogy otthon hagyja a mindennap megújuló, lelket

elő egyformaságot, gondjait, bánatát, minden függéstől menten élvezze a szép természete-t, az által nyújtott gyönyöröket és az ará-nyos szabadságot.

Divat-e az utazás, valódi életszükségle-tünké vált, vagy a hiúság ösztönöz, hogy el-hagyva nyugalmas otthonunkat, a messze vi-lágba menjünk, nehogy a kortól elmaradot-taknak tartsanak? Minden emberről más ér-dek, vágy s cél szerepel.

Szabadkán a vonatra szállva, a benn-ülők kezükben a vasuti „menetrend”-del és piros táblájú uti leírásokkal beszélgettek; Felső-Magyarországba utaztak, hazánkban e gyönyörű, de sajnos elöttünk, magyarok előtt is kevésbé ismert részébe. Az utasok legna-gyobb száma azonban az országos kiállítás megtekintésére rándult fel. Budapestre érve d. u. 5 óráig kellett a gráci vonatra várnom, bementem tehát a városba, sétát teendő. Min-denütt a vidékiek egész raja pezsgett. A gráci vonattal a mondott időben elhagyva a fővá-rost, Fehérmegye, majd Somogy-, Veszprém és Vas megyék szőlő borította hegyei, apró kis falvai, régi romok, urasági kastélyok és parkok, távolból a hajdan misztikus, de a ci-vilisatio által attól megfosztott „Bakony” er-dőség folyton hullámzó változatosságban tűn-tek fel, csakhamar elenyészve s új képeket mutatva. Hohenbrugg falvánál átlépve édes hazánk határát, Stájerországban vagyunk. A hegyek mindinkább nagyobb arányokat ölte-nek, stajer falvak bukkannak ki a fenyvesek sűrűjéből, szédítő meredélyeken, merész ka-nyarulatokban halad a vonat, fenn a magas hegyek, lenn a szédítő mélység. Másnap d. e. 10 órakor Grácban voltam. A stajer fővá-ros nagyon kedvező benyomást tesz minden idegenre, első percben oly otthoniasan érzi magát, mintha régi kedvenc helyére térne vissza. Engem nagyon emlékeztet Budapestre, különösen főutcájára a „Herren Gasse” a vá-ci utca hasonmása, ide-oda görbül, házai ódo-nak, a kirakatok épen úgy tündöklének, a

gát, becsukódott Sunyi ablaka, s ő egyedül maradt. Örült is neki, midőn később megfon-tolá a dolgot jobban. Hitte hogy az egész eseményről senki sem fog tudni. Pedig dehogy nem! Hisz mivel mutatná a kisváros, hogy benne még meg van a falusi egyszerűség, ha nem pletykával? Meg nem történt dolgok is hitre találnak benne, hát még a megtör-téntek, hogy maradtának titokban? Tudta-biz Amorosó ur esetét másnap egész Perleg, s a lakosok egyik része szánakozott rajta, másik része pedig örült az esetén, mint a hogy már történni szokott. Különbön elégedosa, hogy megelégedtek a dolog megtörténtének ren-des elbeszélésével, látva, hogy Amorosó, ki-fejett még egy nappal az előtt dús gesztenye-szin fűrtök takarák, — egyszerre kopaszod-ni kezd, s egyik bajusza vörösbe kezd által-menni. En a mennyiren a perlegeieket is-merem nagyon csodálkozom, hogy még más magyarázatokhoz nem folyamodtak.

Ez esemény óta Amorosó ur lemondott minden nősülési reményről. Jobb is, mert ha a világ minden kincsét oda tenné is nász-hozományul a szeretett hölgy lábaihoz, még sem kapna nő Perlegen. Azt tartják itt, hogy a kit Isten megbélyegzett, azt kerülni kell.

A régi babonás korból való példaszó. Különbön nem is alkalmazható Amorosóra, mert őt ember, illetőleg asszony bélyeg-ző meg. De erről hasztalan beszélne bár-ki is a Perlegeieknek. Amorosó jól tudja ezt, ezért maradt nőtlen. Ime nyájas olvasó az asszony nyelvek szerint Amorosó ur ajkain ezt jelenti a mondás: hja! uram, sora van minde-nnek.

A „Bácskai Ellenőr” tárcája.

Achorostichon.

Hullanak reményeim mint a fa levele
Amazt hidegséged ezt a szél veri le
Izreke szakgatod mint szél a levelet
Lerántó egéből szenedő szivemet!
Elyensz a zord szél szellőskévé valik
Tavasszal a fánál levelelvel játszik
Elringatja édes mámoros álomba
Lengeti vigyázva ne hogy felriassza.
Kegyetlen vagy szép lány nem nyugtasz ta-
vaszt te

A tél hideg lépét borítod szivemre.

Hogy maradt nőtlen don Amorosó.

(Vége.)
Ha ajándékot vesz neki — így gon-dolkozott — nem győződik meg a világ sze-relméről, pedig Sunyi urnak ez a fő óhaja. Legjobb lesz, ha éji zenét viszek neki. Ez Perlegen szokatlan s annál valószínűbb, hogy más nap már mindenki tudja, s így elég lesz léve Sunyi úr óhajának.

Eddig azért nem birt aludni, mert nem tudta mit tegyen, most meg azért, gyermekes ujjongásba tört ki, mintha legalább is a kör-negyszögösítésének lehetőségét találta volna ki.

Lázás nyugtalanságban töltötte az éj-még hátra levő részét, s csak akkor szenderült el midőn a nap első sugarai behatottak szobájába. Rövid nyugalom után tudára ada egy levélben Katinkának, hogy az éjjel nagy-dolgot fognak történni. Katinka tudatá e dol-got atyjával, nem tudni pejkösségből-e, vagy pedig, mivel azt hitte hogy Amorosó sze-relmi örjongságában valami rendkívülit fog-

tenni. Sunyi ur elejente öröket akart éjjelre házába hozatni, mert ő bosszútól tartott, de végre is letért e szándékáról s megtöltvén fegyverét Istenbe vetett bizalommal várta a történetendőket.

Eljött az est; az ég roppant iván, mint megannyi mécesek kigyultak a csillagok mil-liói. Egész Perleg az álom édes karjaiban szunyodott, csak Sunyiéknál s, a nagyven-déglőben voltak ébren. Ott, hogy meglássák mi fog történni, itt, hogy elegendő adag merészséget szolgáltassanak Amorosó urnak szerelmes keblébe. Huzta a cigány, Amorosó ur pedig torkaszakadtából éneklé kedves dalát:

„Műlik a tél jön a tavasz
Barna kis lány mért vagy ravasz,
Csalfaságodért, hamisságodért,
Majd meg büntet az a magas ég”

Amorosó ur talán reggelig eldaldolgot-t volna, ha a primás nem figyelmezteti, hogy Tekintetes uram mennék már.

A figyelmeztetésre Amorosó összeszedte vitázi keblének egész bátorságát s megindult fekete kiserői előtt a jól ismert ház felé.

A hold búhajós sugaraira ezüst leplelt terítének a földre; a bokrok közt szerelmi dal énekelte a csalogány; a virágok édes részegítő illatot árasztának magukból, csoda-e tehát, ha Amorosó egész exaltált lett; meg-kettőztető lépeit s feltette erősen magában, hogy egész életét Katinkának szenteli. Szar-otni fogja őt, megovja még a szellőtől is.

Megérkezének Sunyiéknál. A mély esen-det egyszerre Kecskés Józsi bandája hegedű-inek méla hangjai törék meg. Alig huzták azonban egy pár percig, megnyiták Katin-kának ablakait s Amorosó ur a látni remélt rózsá arc helyett Sunyi uram kopasz fejét és bozontos pófáját bámulhatta.

Sunyi elkeseredettnek gondolható na-gyon Amorosó urat, mert egész illedelem-mel kérte fel őt, hogy távozzék, ne háborítsa gyászoló családjá nyugalmát. Amorosó Sunyi nyájas szavaiból azt vélte kivethetni, hogy ő a helyzet ura. Csak pár szót kellend mon-dania s Sunyi betölti óhaját. Kezdte tehát őt kapacitálni. Nem használt; Sunyi urat egészen kivette szelid hangulatából, Amorosó confidentiaja; egész dühvel rivalt reá Amo-rosóra.

— Elhordja innét magát az ur, mert én kilövök.

E nem remélt fogadtatásra Amorosó zenészei kerekét oldottak, ő pedig megakar-ván mutatni bátor lelkét, szétnyitá mellén ingét s hősi lélekkel így szólt:

— Ide löjjon az ur, ha bátorsága van. Fe-jezze be művét, tegye egészen élettél enné szivemet . . .

Mem tejezhetette be szavait, mert egy-szerre női ruha suhogást hallott Sunyi háta mögött. Kezdett újra éledni; felhevült képze-lete a megjelent vaskos nőalakban Katinkáját látta. Azt hitte segítségére jó atya ellen. Vár-ta mit fog szólni, de hiába.

Felelemnek hitte a hallgatását, azért így szólt:

— Mond angyalom, Katinkám atyádnak hogy ne gázolja tovább szerelmünket. Hisz az nem lehet rossz. Az lelke a mindenség-nek. A virágok ettől nyilnak, a csillagok ettől énegek: ha a... Nem folytatható tovább, mert egyszerre a Katinkának vélt hölgy keze föle-melkedik, s egy edény vízzel lehűtő Amorosó lángoló szerelmét.

Mig Amorosó ur az edény tartalmának mivoltáról meggyőződve elkáromkodhatta ma-

bámuló, sétáló embertömeg ép úgy hullámzik le-fel, mint amott. — A város közepén terül el a Stadtpark, a gráciák kedvenc sétahelye, mely europszerte ritkítja pártját; katonazene játszott, a közönség ezer számmal hullámzott a virágzónyegekkel szegélyezett utakon, német, olasz, magyar, horvát szó hallatszott. A Stadtparkból a Schlossbergre felmenni, megérdemli a fáradságot. E magasan fekvő hegyről egész Grác élénk táru, tiszta utcáival, bennük a nyüzsgő emberraj, mind megannyi apró bábnak látszik, ódon házai-
val, a kanyargó, sebes Mura négy hiddal, számtalan kertjével s villáival; a merre tekintetünk elhat, hegyek, erdők, itt-ott felcsil-
lámlik egy folyócska ezüst szalagja, apró fa-
luk, kiránduló helyek.

A várost a kertek egész öve köríti. A Hilmerteich a főváros lakóinak büszkeségét képezi, s méltán. Valóságos paradicsom. Csendes tő terület el, rajta víg csolnakázók élvezik a vízi sport gyönyöreit, a körülötte elterülő park selyem fűszőnyegeivel, virág csoportjaival, illatos tenyőfaival, gyönyörű látványt nyújt. A vendéglő előtti tere a szombathelyi Balogh-banda melabus magyar nótával bájolja el a hallgatóságot. Ezren és ezren keresik fel naponta a bájos helyet.

Reggel a legszebb időre ébredtem, a lég tiszta, üde, illatos volt, igen alkalmas a szép vidéken keresztül lassan haladó postakocsin utazni; rövid három óra alatt folyton hegynek felfelé haladva, utazásom céljához Radegundba — értem.

A fürdő fekvése igen szép, 2000 láb magasan fekszik a tenger színe felett, két oldalt szabad s gyönyörű kilátást enged az alatta elterülő hegyek láncolatára, melyek oly messze kiterjedésben nyulnak el, merre tekintetünk csak elhathat, két oldalról magas hegyek veszik körül. A vendégek befogadása mintegy 30 villa fekszik szétszórva. Európa minden részéből felkeresik a betegek s abban a tekintetben talán az egyedüli fürdőhely, hogy itt egészséges embert nem tűnnek egy-két napnál tovább, nehogy annak helyét foglalja el, kinek valóban szüksége van a víz és levegő gyógyító hatására. A hidegvíz gyógymód, a kristálytiszta víz éltető ereje, a balzsamos levegő, a tenyők kigőzöl-
gése, a séták, nagyobb kirándulások, az egy-
szerű, mértékletes étkezés jótékonyan, gyó-
gyítólag hatnak a gyomor és idegbántalmak
ban szenvedőkre, kik legnagyobb számmal
keresik fel e szép stajer fürdőintézetet. Reg-
gel 4-7 óráig tart a cura, a mint t. i. a
beteg ez időtartam egyik vagy másik fél órá-
jára van beosztva, s áll kádfürdő, ledörzsölés,
leöntés, zuhany, bepakkolás, izzádas, lábfürdő,
légfürdő, testgyakorlatból, aszerint a mint e
gyógymódok egyikét, vagy közülök néhányat
az orvos az illetőnek rendel.

A fürdő-idény most érte el tetőpontját, minden legkisebb zug el van foglalva, kik eleve nem rendeltek lakást, kénytelenek fürdősobákban, padláson megvonni magukat, sokan visszamentek, nem lévén hol tartozkodniok. A fürdővendégek száma jelenleg 450, kiknek fele magyar, bármire megyünk, magyar szót hallunk. Különös teremtése Istennek a magyar ember. A mije otthon megfogja fel annak értékét, nincs benne semmi élelmesség; a természet pazarul osztogatta mindeuitt hazánk földén a kincseket — gyógyhatású forrásokban, az ország minden részében egyik fürdő a másikat éri s mi parlagon engedjük beverni a kincset, nem csiszoljuk drágakővé, hanem hitvány kavicsnak hagyjuk. A világ minden fűrdőjében akadunk honfitársainkra, messze földről kelünk utra, sok pénz adunk ki, s otthon helyben üresen hagyjuk fűrdőinket. Itt, Radegundban is mennyien vagyunk! Erdélyből, a természeti szépségek e kincses bányájából, egész colonia gyűlt ide, tavaly külön „Erdélyi kör-t” képezték. Pedig Erdélynek világhírű fűrdője **Lehetnének**, mert a természet pazar kézzel halmozta el szépségeivel, gyógyforrásaival, ásvány-
vizei hatás tekintetében versenyeznek bár-
mely hasonló külföldiével, sőt fölül mulják.
S mi az oka, hogy kevésse látogatottak? Az erdélyiektől hallottam, hogy fűrdők méreg-
drágák, kevés kivétellel a kényelemnek ele-
meit sem nyújtják, s e mellett zajosak, kár-
tyáznak, quaterkáznak, huzza a cigány, így
a beteg nem üdülhet. S parancsolni nem en-
ged magának. Nézd meg itt a magyart!
Mily engedékeny, mennyire ragaszkodik a

rendeletekhez, mily pontosan megtartja azo-
kat; reggel aludt tejet iszik, este szinte roz-
kenyérrel, fekete kávének, bornak hire sines,
hanem kinek-kinek oldalán ott lóg a pohár,
melyből a források hűs vizét mohón issza.

Itt időznek Bethlen grófné két leányával (Erdély), Oreczy-Liptay báróné unokájával Lip-
tay Irén bárónővel, Arany László nejevel s Széll
Piroskával, elhunyt négy költőnk Arany Já-
nos unokájával (Budapest), Paizs Andor cu-
riai bíró nejevel, Dorgó kir. közjegyző esa-
ládjával (Kolozsvár), Reitter ügyvéd neje le-
nyával Wirtler Ánkával (Zombor), Turglyné
unokájával Terényi Irmával (Kemárom), Lun-
kányiné leányával Irmával (Sopron), Csiky
Viktor egyetemi tanár (Kolozsvár), dr. Hel-
ler Károly polgármester (Kolozsvár), Lázár,
Kociányi családok s több földbirtokos, bíró,
ügyvéd, tanár stb.

Az életrend következő: reggel az előbb említett időpont egyikében minden fürdőven-
dég a hideg víz gyógymód valamelyikét hasz-
nálna, utána orvosi rendelet előírta két órai
séta következik, minden sétát siető alakok-
kal van b-népesítve, 8 órakor van a reggeli,
utána kuglizás, testgyakorlat, 9 órakor uja bb
cura, vagy ha ez nincs rendelve, kezében könyv-
vel begyógyítja a beteg a hűs fenyvesek közé s ol-
vas, élvezve a jó levegőt, délfelé a „Cursaal”
előtt elterülő sétányon összegyűl a vendégsé-
reg s csoportokra oszolva sétál, beszélget,
vagy a lombos fák alatt pihen, e közben
azonban mindenki türelmetlenül várja az ebéd
bekövetkezését jelző harangszó megcsendülését,
melyet végre meghallva, farkaséhséggel sie-
lünk a Cursaal-ba, hol az ebéd a korai fel-
kelés, fürdés, séta következtében nagyszerűen
ízlik, itt nincs rozsl étel, válogatás, itt minden
szépen itűnő. Az éhség a legjobb szakács. Ebéd
után térszene, 4 órakor az ismerősök csopor-
tokra oszolva a kirándulási helyeket keresik
fel, melyek nagy számmal vannak s gyönyörű
kilátásukkal nagy élvezetet nyújtanak, ilyenek a
számtalan forrás, a Novy, Priessnitz-, Oerl-
Katharinen, Emilian-, Melanie-Quelle, Maria-
Bronn, Schöckl, Polenstein, Magyar bére,
Széchenyi sétány, a Novy-Stein, mely a ki-
ránduló helyek közt a legmagasabb ponton
fekszik; az emlékkövet Novy Gusztávnak, a
fürdőintézet megalapítója — s jelenleg is or-
vosának örök emlékül halás, meggyógyult be-
tegei — a felirat szavai szerint — emelték.
E pontról igen szép kilátás nyílik Stejeror-
szág nagy részére faluival, mezővárosaival,
Grác is látható innen.

Mult hét folyamán kegyeletes ünnepélyt
ált az itt tartózkodó magyarság. Egy emel-
kedett helyen, szép kilátással az alatt elterülő
fürdőtelepre és hegyláncolatra a szikla egy
nagy lapját levágták s e felirattal látták el:
Magyar Bérc. 1885. Az összes magyarság
testületileg kivonult ez alkalommal a bércere,
hol Ende újidéki apát hazafias szelleműl
áthattott, ihletett szónoklatot tartott, utalva,
hogy a magyart, bárhova is veti sorsa, hű
marad hazájához, s ahhoz ragaszkodni, azt
szeretni soha meg nem szűnik; a tisztas ősz-
pap, hazánk felé fordítva átszellemült arcát,
felhívta a magyarokat, hogy a honszeretet
szent tüzét soha ki ne engedjék hamvadni
szívükből. Általános meghatottság s lelkes
éljenzés közt adta át a magyar bércet ren-
deltetésének.

A vendégek szórakoztatására szolgál a
kaszinó, számtalan hirlappal, köztük hat ma-
gyarral, azonkívül billiard, gazdag könyvtár
áll rendelkezésükre, minden hét szerdáján
tombola, szombatonként pedig táncmulatság
élénkíti a társas életet.

F. hó 25-én az itteni vigalmi bizottság
Annabált rendezett, mely fesztelenség, jó ke-
dély és disz tekintetében a legjobban sike-
került, igen sok szép nő vett benne részt úgy
magából a fürdővendégek sorából, mint Grác-
ból. A mulatságnak a reggel vetett végét.

Birkás Kálmán.

A „Szabadkai Torna Egylet”

aital Palicson, 1885. évi augusztus hó 2-án
megtartandó országos torna és atletikai ver-
senyek sorrendje.

Versenybizottság: Tiszteletbeli elnökök:
Jankovich Aurel, Parcesetich Felix, Sándor
Béla.

Elnök: Birkás Gyula.

Aelnökök: Gábrly László, id. Vojnich
Sándor.

Jegyzők: Fellegi Antal, Izeeszeskul Leo,
Vermes Lajos.

Pénztárnok; Hacker Adolf.

Időmérők: Farkas József, Gyelmis Gerő,
dr. Mukich Károly.

Ellenőr: Janiga János.

Térmerő: Gáli Adolár.

Erő kiegyenlítő: Bely Mihály.

Orvosok: dr. Dobroevics Pláto, dr. Beiz-
ner Gyula.

Indítók; Izeeszeskul Leo, Sztójkovich
Eminl.

Versenybíró: Elnök: Farkas Zsig-
mond.

Jegyző: Lénárd István.

Versenybírók: dr. Antunovits József,
Birkás Gyula, Gábrly László, Jankovich Aurel,
Jankovich Kázmér, Legáth Gusztáv, Léway
Simon, ifj. Vojnich Sándor.

Pályabírók: Antunovits Dezső, Lyubibra-
tieh Kelemen, Malachowsky László, Piuko-
vich József, Szalay A. László, Szeibenburger
Károly, id. Vojnich István.

Rendfentartó bizottság: Elnök: Milassin,
Miklós. Tagok: dr. Békeffy Gyula, dr. Bren-
ner József, dr. Gyorgyevics Szredoje, Kirner
Dezső, Macskovics Titusz, Muesi György, Seoz-
za Zoltán, Szigethy József, Regényi Lajos,
Babics Béla, Dungserszky Jakab, Lázár Já-
nos, Lederer Pál, Milodánovics Simon, Nyit-
rai Dezső, dr. Schaffner Sándor, Szemző Ká-
roly, Széchenyi Tamás, dr. Tóth Béla.

Vigalmi bizottság: Elnök: Vasvári An-
tal. Tagok: Farkas Zsigmond, Jankovics Ká-
zmér, Legáth Gusztáv, Milassin Kálmán, Pe-
trovich Dusan, Pirkovics József, Szép Dezső,
Vermes Béla, Vermes Nándor, Vojnich István,
Vojnich Lajos, Vukovich Gábor, Wenezel La-
jos, Zsigmond József.

A vendéglőfogadó bizottság elnöke: Lén-
árd István,

I. **Bajnoki célverseny.** Második vetél-
kedés a „bajnok” címért. Nyílt verseny, Tav:
15 kilométer. Palicsról Szabadkára és vissza.
A bajnokjelöltség feltétele, hogy a védő a
kitűzött távolságot 54 perc 45 másodpercen
belül tegye meg. Díjak: az első és második
küzdelemnél ezüst érem és bajnokjelöltség az
elsőnek, azon kívül ezen alkalommal a „Sza-
badkai hölgyek díja;” ezüst érem a második-
nak, bronzérem a harmadiknak.

Indulás reggeli 6 órakor Palicsról.

II. **Akadály vasparipa (Bicycle) verseny.**
Nyílt verseny. Tav: 15 kilométer. Palicsról
Szabadkára és vissza. Az akadály 5 kilométer
hoszu homokos talaj. Díjak az „Achilles
egyesület” díja, „Achilles-paizs” és ezüstérem
az elsőnek, bronzérem a másodiknak. Indulás
reggeli 8 órakor Palicsról. Az Achilles-paizs
a második győzelem után adatik ki. A paizs
kiadásának feltétele, hogy a győztes a kijelölt
utat 45 percen belül tegye meg, ellenkező
esetben csak az ezüstérem adatik ki.

III. **Nemzetközi gyorsusság.** Távolság
100 méter, mely 1 perc 35 mpercen belül
teendő meg. Nyílt verseny. Díjak: aranyérem
az elsőnek, és a „Szabadkai hölgyek” díja,
ezüst érem a másodiknak, bronzérem a har-
madiknak. Ha az eredmény a kitűzött időnél
rosszabb, az első díj ezüst, a második bronz-
érem mely esetben a „szabadkai hölgyek dí-
ja” az akadály uszó verseny győztesének ada-
tik ki. Indulás délelőtt 9 1/2 órakor.

IV. **Bajnoki távúszás.** Második vetél-
kedés a „bajnok” címért. Tav 3000 méter. A
bajnokjelöltség feltétele, hogy a védő a kitű-
zött távolságot 1 óra 16 perc 40 mpercen
belül tegye meg. Nyílt verseny. Díjak mint
az I. alatti bajnoki versenynél, azonkívül ez
alkalommal az elsőnek a „Szabadkai Torna
Egylet” által felajánlott tiszteletdíj. Indulás
délelőtt 10 órakor.

V. **Akadály uszás.** Tav: 500 méter 5
akadályal. Elsőnek ezüst érem és azon eset-
ben, ha a III. alatti versenynél a „Szabadkai
hölgyek díja” ki nem adatik, azt ezen verseny
győztese nyeri, másodiknak bronz érem. In-
dulás délután 3 óra 15 perc.

Délután 4 órakor a zárt versenypályán.

VI. **Bajnoki akadály verseny.** Harma-
dik vetélkedés a „bajnok” címért. A bajnok-
ság feltétele, hogy a védő a kitűzött távolsá-
got 3 p. 15 másodpercen belül tegye meg.
Zárt verseny. Tav 1000 méter 8 egy méter
magas akadályal.

VII. **Súlydobás magasba.** Nyílt verseny.
Súly 17 1/2 kilogramm. Győztes az, ki a súlyt
legmagasabbra dobja. Díjak: Ezüst érem és
tiszteletdíj az elsőnek, bronzérem a második-
nak.

VIII. **Növevények sikverseny.** Tav: 91.3
méter. Elsőnek és másodiknak tiszteletdíj
adatik,

IX. **Vasparipa (Bicycle) verseny.** Nyílt
verseny. Tav: 1000 méter. Díjak elsőnek az
„Achilles Egyesület” tiszteletdíja és ezüstérem
másodiknak bronzérem.

X. **Gyorsfutás.** Tav: 91.3 méter. Díjak
az elsőnek egyleti ezüst érem és tisztelet
ajándék, ha a távolságot 11 mpercen belül
futja meg, másodiknak, csak ha a kitűzött
időn belül futja meg, bronz érem adatik.

XI. **Viadori ugró versenyek.** Második
küzdelem a viador címért. Nyílt verseny. Tá-
vol-magas és rudugrás. Győztes az, ki a leg-
nagyobb eredményt mutatja fel. Díjak az első
küzdelemnél ezüst érem és a viadori cím, a
második küzdelemnél arany érem és a viador
cím az elsőnek, bronzérem bármelyik küzde-
lemnél a másodiknak.

XII. **Bajnoki kardvívás.** Második küz-
delem a bajnok címért. Zárt verseny. Győz-
tes az, ki ellenfelének hamarabb 6 „volt”-ot
ad. Díjak: úgy mint az I. alatti versenynél,
azonkívül ez alkalommal a „palicsi hölgyek
díja.”

XIII. **Vasparipa lassu verseny.** Nyílt
verseny. Tav 100 méter. Győztes az, ki leg-
utoljára érkezik a célhoz. Díjak: Ezüstérem
és tisztelet díj az elsőnek, bronzérem a má-
sodiknak.

XIV. **Nemzetközi sikverseny.** Tav 1609
méter. Nyílt verseny. A távolság 4 perc 45
mpercen belül teendő meg. Díjak az elsőnek
arany, másodiknak ezüst, a harmadiknak
bronz érem. Ha a kitűzött távolság 4 p. 45
mpercen belül nem tétetik meg, az első díj
ezüst a második boronzérem.

XV. **Viadori korlát és nyújtó verseny
tornászás.** Második küzdelem a viador címért.
Díjak úgy mint a XI alatti versenynél.

XVI. **Szabadtornászás.** Nyílt verseny.
Díjak babér és cserkoszorúk.

XVII. **Birkózás.** Nyílt verseny. A küz-
delem görög birkózási modorban történik.
Elsőnek ezüst érem és tiszteletajándék, má-
sodiknak bronz érem adatik.

XVIII. **Gyaloglás.** Nyílt verseny. Tav
3000 méter. Díjak az elsőnek bronz érem és
a „Herkuless” testgyakorlati közlöny szerkesz-
tősege által felajánlott tiszteletdíj, másodiknak
bronzérem.

XIX. **Műgyakorlatok a vasparipán.**
Nyílt verseny. Ezüst érem és tiszteletdíj az
elsőnek, bronzérem a másodiknak.

XX. **Vigasz verseny.** Tav 91.3 méter.
Elsőnek tiszteletdíj.

A budapesti szőlő kiállítás.

I. A kiállítás tárgya és vezetése.

Az 1885. évi országos általános kiállítás
tartama alatt megjelölt helyen és időben friss
szőlőfűrtből nemzetközi időleges kiállítás ren-
deztetik. Ezen kiállítás ügyeinek rendezését
egy külön bizottság vállalta el.

II. A kiállítás helye és tartama.

A nemzetközi szőlő-kiállítás Budapeston,
a főváros által a városligetben felajánlott te-
rületen tartatik meg és pedig f. évi szeptem-
ber hó 24-től október hó 4-ig bezárólag.

III. A kiállítás célja.

A nemzetközi szőlő-kiállítás célja: Ma-
gyarország és a külföld jelesebb szőlőfajtáinak
megismertetése, a termelés állapotának feltű-
tetése s a közönségnek a beszerzési források
tekintetében adandó tájékozás.

IV. A kiállítás tárgya.

A nemzetközi szőlő-kiállítás tárgya le-
het: a) Szőlőfűrt levágot állapotban. b) Cse-
repekben vagy edényekben nevelt szőlőtő gyü-
mölcsével együtt.

V. Díjak és kitüntetések.

A kiállított és jutalomra méltó szőlőfű-
rtök, a külön kibocsájtandó jury-szabályzat ér-
telmében pénzdíjakban és kitüntetésekben ré-
szesülnek. A kitüntetések a következők, 1.
Nagy díszoklevelek. 2. Nagy bronzérmek. Az
érmek mellett az érdemet részletesebben ki-
tűntető oklevelek adnak ki.

VI. Szállítási kedvezmények.

A kiállításra küldendő tárgyak részére
a vasuti és gőzhajózási társulatok által jelen-
tékeny szállítási kedvezmények eszközöltek
ki.

Minden bejelentőnek a bejelentett tár-
gyak kedvezményes szállítása érdekében a ki-
állítás hivatal által igazolvány küldetik, mely

a feladási állomáson a szállítólevélhez csatol-
tatik.

VII. Külön szabályok a szőlő csomagolása és
szállítására nézve.

Szőlőfürtöt levágott állapotban küldhet
a kiállításra minden magyar és külföldi kiál-
lító; de a berni phylloxera-egyezmény értelmé-
ben a csomagolásnak nem szabad szőlőle-
velekkel eszközölnie.

Cserepekben, avagy edényekben levő szőlő-
fürtöt csak Magyarországon területtől lehet be-
küldeni s ezeknek már e tárgyban kiadott
kormányrendelet értelmében zárt wagonok-
ban és a cserepen felül vászonnal körüleso-
magolva szabad beküldetniük. Az ily töké-
k küldésére földmivelés-, ipar- és kereskede-
lemügyi ministeriumtól nyert igazolvány szük-
séges, mely feladaskor a szállítólevélhez lesz
csatolandó. Az így kiállított töké a kiállítás-
ról vissza nem vihető.

VIII. Bejelentés és a tárgyak beküldése.
A bejelentésnek az országos bizottság
által ingyen szétküldött bejelentő iven két
példányban gondosan és olvashatólag írva f-
évi szeptember hó 10-ig kell megténie. A
bejelentési iven közzétételre a kiállítási hiva-
talhoz (Budapest, városliget) küldendő.

A szőlőfürtök beküldési határideje szeptem-
ber hó 20-ika. Minden szőlőfürtből legalább
2—3 fűrt küldendő be.

IX. Térdij kiállítási szerelvények.
Térdijul minden négyszög méter után 2
frt fizetendő s fél négyszög méternél kevesebb
hely nem adatik. Állványok, asztalok s edé-
nyekről a kiállítási bizottság gondoskodik. A
terdij a bejelentés elfogadásának közlése után
fizetendő s a már befizetett terdij semmi kör-
ülmények közt sem adatik vissza.

X. Eladás.
Az országos kiállítási bizottság kívánatra
elvallalja a kiállításban bemutatott s a kiállító-
nál nagyobb készletben levő esemegeszőlő el-
adását és közvetítését az erre vonatkozólag
külön felállított eladási iroda szabályai szerint.

XI. Katalogus.
A katalogus részére a kiállítók az or-
szágos bizottsággal — címükön kívül — kellő
időben és röviden oly statisztikai és leíró
adatokat is közölhetnek, melyek termelésükre
vagy üzletükre vonatkoznak.

XII. A jury.
A bíráló bizottság az ország kiváló szak-
értőiből fog megalakítani. Ezenkívül külföldi
bejelentések esetében minden egyes idegen
állam jogosítva lesz a kiállítók számaránya
szerint megállapítandó jurornak a jurybe kül-
désére.

XIII. A szabályzat elfogadása.
Minden kiállító bejelentésének beküldésé-
vel mind magára, mind képviselőire elfogadja
a fentebbi határozatokat és aláveti magát az
országos bizottság további s a kiállításra vo-
natkozó határozatainak.

Budapest, 1885. évi július hó.

Gróf Zichy Jenő, Matlekovits,
másodelnök. elnök.

A bankok kiállítása.

Kiállításunk egyik legérdekesebb része
a pénzintézetek pavillonjában az a bankgyű-
temény a melyben az osztrák magyar bank
papirpénzünk fejlődését genetice tünteti fel.
Ime itt hevernek egymás mellett azok a ré-
gi jó bankok, a melyek atyáink fardozásá-
nak voltak céljai és tárgyai: szegény pénz-
tetemek, a melyeknek látása a szemléltet-
sájtáért, ironikus részvételt tölti be, akár csak
furesa cicomájú mumiákat látva az ember,
a miket kihordták a piacra, hogy a profán
tömeg kíváncsisága kielégíttessék. Hisz tud-
juk jól, hogy királyok tetemei ezek, az évez-
redek bomlasztó erejével hőiesen dacolók,
csak hogy sötét siri arculatuk és naiv pólya-
rubájuk a derült verőfényben olyan furesa
alakot mutatnak, hogy láttukra az elegikus
hangulatba önkénytelenül is belévegyül az
ironai gunyos mosolya.

Az első szekrényben ime itt fekszenek
a bank első papirpénz formulái, a melyek
nyolcvan évvel ezelőtt voltak forgalomban.
Olyan goromba a papiro, a melyre nyomtat-
ták, hogy modern sajtos aligha merné az
áruját belé göngyölgötni; azután meg nincsen
rajtuk somminemű dísz és ék; se szegélyzett
se rajzolt ornamentika, a szinezett kiállítás-
nak pedig éppen semmi nyoma nincs. Egy

nyolcadrésű papírlap az egész, a fukar szö-
veg két sorocskában oda nyomtatva a közé-
pére, abban az esetben, faragatlan írásban
a mely száz évvel ezelőtt divott a nyomdák-
ban. A sorszámtentatívai van reá írva, ugy-
szintén az igazgató kacskaringos manu-
príja. Puritán, disztelen egyszerűségükön
kívül republikánus egyenlőség is jellegzi e
bankókat. Ugyanolyan formátlanul nagy volt
akkor az ezres, mint a papirpénz minden
egyéb fajtája egész le az egyforintosig. És
közük látunk akár hány olyan fajtát is, a mi-
ről a mi nemzedékünknek eddig sejtelmé-
s alig volt: huszónforintosok, ötszázforin-
tosok stb.

A második bankó formuláris már ki-
lenc évvel később támadt és példányai jelen-
tekeny haladást mutatnak technika dolgában.
Ez a papirpénz már bir szegélyvel, víznyo-
mattal, — a közepükre pedig halvány pir-
vau odalehelve, mintha szegyenkeze pirul-
nának elődik lebejus egyszerűsége miatt.
Innét fogva mindinkább tökélyesül a bankók
kidolgozása és minden újabb metamorphozis-
ból egyre stilszerűbb rajzokkal, egyre több
allegorikus alakkal díszítve, egyre kompli-
káltabb technikával kerül elő a papirpénzünk.

Itt látjuk egyebek közt a hatvanas
évek vöröshasú forintosait, a legutóbb el-
mult korszak zöldragyogású tízes bankóját
és mindama felejthetetlen alakokat, mik mag-
rövid pár évtized előtt minden igyekvésünk
és iparkodásunk tárgyai voltak, s melyek
most jelentőségüktől megfosztottan lézeng-
nek itt, mint valami trónjavesztett poten-
tátok.

Mellettük külön szekrényben a jelenleg
uralkodó papirpénz, dynastia tartja udvarát.
A család feje az az arisztokratikus előkelő-
ségű ezres bankó. A látogatók tömege hódol-
va vonul el e nagy hatalom előtt.

Népipari szobaberendezések.

Budapest, jul 29-én.

Kalotaszegi szoba. Kalotaszegének dél-
nyugati részében valami 70—80 falu alkotja
Kalotaszeget; ebből néhány község tiszta ma-
gyar és oláh vegyesen. De az együtt éles
nem olvastotta őket össze, soha össze
nem házasodtak, egymás mulásáig részt
nem vesznek, de azért éppen nem gyűlölik
egymást, sőt jó egyetértésben élnek. A kiál-
lított kalotaszegi szobának hat életnagyságu
alakja a népeletről az a jelenetet ábrázolja,
midőn egy család néhány tagja lakadalomba
indul és éppen varakozik a „behívó vőfényre.”
A vőfély be is lép s mondja a meghívót;
ekkor a fehér fatyokendős menyecske fejére
teszi a „lakodalmi kosarat” a közepén álló
koros férfi is készen van az indulásra. A ka-
lotaszegi asszony rendkívül ügyes és sor-
galmás a kézi munkákban; elkezdve a fehér
gyöngyös pártától és aranyos fejkötőtől végig
minden ruhadarabját maga készíti. Fonal-
fodor vászna ritkítja parját; fehér színes
hímzése pedig valóságos mestermű; tulipános
láda, „szuszék” tömve van a hímzett gyönyörű
fehérneművel. Ősi szép viselőket, ősi szok-
sáikat híven őrizik. A férfiak földművelés-
fa- és juhkereskedéssel foglalkoznak. Talkei-
ken minden építkezést maguk végeznek s a
faragáshoz nagy kedvet mutatnak. Az általuk
nagy becsben tartott győri edénytől (a régi
magyar cserép e remekített) legnehezebben
valik meg a kalotaszegi ember, ezt meg a
szegénye sem igen akarja eladni. A kalota-
szegi szobában levő csoportozat bábit Schö-
hut Vilmos, az összes fabutorokat pedig Bi-
nyai Albert asztalos M. Gy. Monoston. A fa-
és máznélküli cserépedények mind kalotasz-
gi készítmények, valamint a zöld kályha is
és minden hímzés, szövés nemű.

Székely szoba. A székely ember, ha-
bár az ország keleti határain többnyire silány
termő földjein és sziklás hegyei között igen
nehéz viszonyok közt él, mégis lakására
igen nagy gondot fordít. Az erdeiben termő
s telen vágott fenyő fát szegre kifuragja s
abból házat — kőalapra, szomszédai, komái
és rokonai segítségével (kaláká) sajátkezűleg
felépíti. A székely bár egyszerűen, de stil-
szerűen épít. Az egész házat faragványos tor-
nác veszi körül; belső beosztása is elég ké-
nyelmes. Kívülről a házba többnyire csak
egy bejáró van; a tornácból nyílik az ajtó
egy előszobába, jobbra van a konyha, balra
pedig a tiszta szoba; a tiszta szoba mellett
van a kamara. Vannak ugynevezett ereszes
házak is, melyeknél az első szoba helyett a
ház fedele alatt van egy tágasabb nyílt tér-
melő csinos deszkázattal és lécezetelt ellátva;
az ereszből egy felől ajtó nyílik a konyhába,
másfelől a tiszta szobába. Egy ilyen közepes
módú székely gardának tiszta szobáját mu-
tatja kicsinyítve a háziaszarnok székely szo-
bája. Az ily tiszta szobának nagysága mint-
egy 36 □ méter. E szobában tartja a szé-

kely aszony minden értékebb holmiját. El-
maradhatlan innen a tulipános butorzat. Ez
rendesen áll: 2 ágy, asztal, 2 kanapé, 1 fő-
kos láda, 1 kendőszeg, 1 fogas, 1 menyá-
szonyi láda, 1 karos pad, 6 szék, 1 ajtó-
tálas, sőtartó, kalántartó, óra, tűkör és képek-
ből. A kiállítási székely házból hely szüke-
miatt hiányzik 1 kanapé egy karospad és egy
ágy. Mindenütt gerendáig erő vetett ágy s
ennek végében egy hálóágy. A kendőszegen
függnek a szőtes rokolyák; egy nőnek
10—12 rend ilyen rokolyája van. A székely-
nők minden vidéken a kender és gyapjuszö-
vős iparát folytatják. Szövésük (osztorvato)
egészen primitív, mégis szokszor igen jó és
szép szöveteket produkálnak.

III.

Bolgár szoba. (Strasser Albert temes-
vári kereskedelmi és iparkamarai titkár által
berendezve.) Ezen szobában a Temes megye
Vinga városában szokásos házberendezési tár-
gyak láthatók. A két babalak egy bolgár
házaspárt mutat husvét vasárnapján a temp-
lomból jövet, midőn a férj mint családapa,
a családanyának szentelt berket nyújt át me-
lyet egész éven át különös ájzatossággal a
házban és pedig legtöbbször egy szent kép-
mögött szoktak megőrizni. Mirdkét alak a
vingai bolgár nép öltözékét viseli. A bolgár
háziipari termékei közül láthatók itt különféle
ruháztárgyak, mint fejkötők és cipők,
új szoknyának való gyapjuszövetek, további
vásznak, törülközők, tarka inguj szegélyek,
gyapjából szőtt szőnyegek, asztal és ágyta-
karók, mely háziipari készítmények kizárólag
nők által állítottak elő s az utóbbi időben
egy bel, mint külföldön élénk keresletnek
örvendnek, miután ezen eredeti és stilszerű
szövetek, jelesül a szőnyegek előkelő termek
ben disztitásra használtatnak. Ezen kiállítás-
ban részt vett Vinga rendezett tanácsú váro-
sa s még többen Vingáról. Vinga város 4795
lelket számlál, ezek között 3458 bolgár van,
kik legnagyobb részben mező és gazdászal-
tal, részben pedig különféle iparágakkal is
foglalkoznak.

Helyi és vidéki hírek.

— Primícia. Ezen egyszerű hangzású
s talán nem is éppen klasszikus képzésű szó-
val nevezik a kath. egyház hívei azon egy-
házi, és egyezersmind kultúradsalmi ünne-
péget, midőn az egyháznak ifju választottja
első áldozatát bemutatja az Urnak felszentelt
oltárán; midőn az upon felszentelt pap első
miséjét mondja. Egy ilyen ünnepségnak vol-
tunk tanúi és részesei Szabadkán, f. évi ju-
lius 26-án, midőn tisztelendő *Lebovits Dániel*
városunk szülőte s a csanádi egyházmegye
főpapja első sz-mis-áldozatát az Urnak
bemutatta. Az isteni tisztelet a szokot nagy-
misé idején kezdődött, a melyet megelőzőleg a
a koszoru lányok és vőfélyek a templom
szekrestyájában összegyűlvén, a már együtt-
lévő lelkészeket és a közelből s távolból
összegyűlekezett egyéb egyházi állásu egye-
neket t. i. az *ujmiséneket* tud tanulóitársait
és jóbarátait virágokkal díszítették fel. Ekkor
az összes jelenlevők kormenetszerűen a
plebánia elé vonultak, hogy az újmisést a
templomba bekísérjék. Ezt a *Sat. Lélek* se-
gítségül hívása, utána pedig, a szent mise
követke. Az evangélium elneklése után tö-
Virág István Kalocsamegyei pap és dorosz-
juthasson. Éme iskola nemcsak hézagot tölt
lő segédlelkészek, az ünnepléhyhez mért meg-
ható lélekemlő hitazonoklata, következett; azon
ifju papé, a kit az újmiséssel egyetemben
szintén városunk és főgymnasiumnak adott
az aonszentegyházának. Míse közben a temp-
lomi énekkar zengedezett áhitatos szolozsmá-
kat, végeztével pedig apraja nagyja vetél-
kedve sietett az Ur felkentjének első papi
áldásában részesülhetni, a mi d. u. 1 óránál
tovább tartott. Az egyházi ünneplést a szü-
lők házában gazdag és kedélyes lakoma kö-
vette, a melyen a koma tisztelt Osdolai Gábrý
László s igen tisztelt neje Jankovits Mariska
úrno gy vitték s ezzel nem kis mértékben
neveltek annak díszét és értékét. Az ebéd-
kezdeten az új misés egy kis rokona *Petrics*
Mariska korát felülmúló bátorsággal és sza-
újmisésre és a fómára. Ebédközben *Lebovits*
Dániel újmisést pap négyes felköszöntőjéb en-
XIII. Leó diosősegesen uralkodó Pápa ő Szent-
ségére, nagymg. és Főtisztelendő Bonoz
Sándor csanádi megyés püspökre, utdó Ma-
muzsits Mátyás helybeli szent Terézyházi
adminisztrátorra s az ünnep hitzőnokára, ugy-
az összes kereszténységre s az egész emberi-
ségre esdette le az Egék Urának bőséges
áldását. Éljenzéssel fogadták. Ezután jó ma-
gyar szokás szerint a társalgás is megélen-
kült s szivvidámitó zene közben az ünneplé-
nek egyik régi tanára Halás Imre is szót
kérvén, a „szeretlet” mottójának fonalán mind-
azokat, akik jószágunkkal ezen napnak vigalmi
részéhez hozzájárultak, különösen pedig a ko-
mákat T. Gábrý urat s mélyentisztelt nejét
köszöntötte fel. A hosszantartó ebédet végre
vidám vacsora váltotta fel, mely alkalommal
az ünneplétnék szülői, testvérei s rokonai is
az őket oly méltán megillótó üdvözlésekkel
lettek megfeszítelve, Adjon Isten felvirulást a
a derék városnak, kitarást és erőt szülőte-

inek, hogy ekként továbbra is a közjónak
hasznos tényezői lehessenek!

— A párisi magyar egylet e hó 5-én
tartott közgyűlésében elhatározta, hogy épi-
tendő háza ügyét újra felveszi és a hazai
közönség figyelmébe ajánlja. Már 1877-ben
250 darab 100 forintos kötvényt bocsátott ki
melyből 1878 december végéig 120 darab
el is kelt. Amaz idő óta azonban mit sem
tett, hogy céljához közelebb érhesse: az
idők rosra fordultak. A párisi háztelkek ára
felszökött, a nemzet figyelmét és jótékony-
ságot elvonták Bosznia és a szegedi árvíz. Most
a viszonyok jobbra fordultak. A háztelkek
Párisban olcsóbbak, a magyar országos kiál-
lítás fényes eredménye és a külföld által is
bevallott teljes sikere hazánk figyelmét az
iparra irányítja, és a párisi magyar egylet
megragadja az alkalmat, hogy végre felépi-
tesse saját házat, mely a Magyarországból
érkező iparosoknak az első segélyt nyújtani
lesz hivatva. Emlékiratot fog az egylet nevé-
ben a házügyi bizottság kibocsátani, mely-
ben felkeri a hazai közönséget, a városokat,
pénzüntézeteket, ipartársulatokat és gazdag
főurakat venné meg a megmaradt 130 kötv-
vényt. Beméjük, az egylet melynek hivatása
a magyar iparban, és kihatása annak eme-
lésére. az országos kiállításon is tapasztal-
ható, nem fog felhívásával kudarcot val-
lani. (Iparosok s birtokosaink sorakozzanak
az egylet ügyeinek támogatására; annak iz-
mosodása nemcsak hírt-nevet szerez gyerme-
keinknek külföldön, de élettereje iparuuk fej-
lődésében is nyilvánul. Szerk.)

— Pályaválasztás. Közéledik az új
tanév magával hozván az apai gondok öző-
nének nem csekély növekedését, mely gy-
gyermekének kiképzetése fölötti elhatározás
foganatosításának miként voltán alapszik. Sok-
féle cél lebeg a kedves magzatával nagyra-
törő szülő szemei előtt, forró ohaja azt maj-
dan a társadalom tisztelt és betolyas tagja-
ként láthatni és habozva áll az utak tömke-
legének bejárásánál fontolgatva melyikök ve-
zetné legbiztosabban a kitűzött cél felé. Régi
előítélet alapján a gyakorlati tudós pályá volt
a legkedveltebb, az orvos és ügyvéd tényke-
desét bizonyos neme a diéskörnek övezé és a
hivatalnok biztos fizetéssel járó működése ohaj-
tandónak tünteté fel ez állást. Bizonyos idő-
pontig így is maradt; de midőn a kvalifikált
egyének tulszaporodása folytán a kenyérrigy-
húzi, és egyezersmind kultúradsalmi ünne-
péget, midőn az egyháznak ifju választottja
első áldozatát bemutatja az Urnak felszentelt
oltárán; midőn az upon felszentelt pap első
miséjét mondja. Egy ilyen ünnepségnak vol-
tunk tanúi és részesei Szabadkán, f. évi ju-
lius 26-án, midőn tisztelendő *Lebovits Dániel*
városunk szülőte s a csanádi egyházmegye
főpapja első sz-mis-áldozatát az Urnak
bemutatta. Az isteni tisztelet a szokot nagy-
misé idején kezdődött, a melyet megelőzőleg a
a koszoru lányok és vőfélyek a templom
szekrestyájában összegyűlvén, a már együtt-
lévő lelkészeket és a közelből s távolból
összegyűlekezett egyéb egyházi állásu egye-
neket t. i. az *ujmiséneket* tud tanulóitársait
és jóbarátait virágokkal díszítették fel. Ekkor
az összes jelenlevők kormenetszerűen a
plebánia elé vonultak, hogy az újmisést a
templomba bekísérjék. Ezt a *Sat. Lélek* se-
gítségül hívása, utána pedig, a szent mise
követke. Az evangélium elneklése után tö-
Virág István Kalocsamegyei pap és dorosz-
juthasson. Éme iskola nemcsak hézagot tölt
lő segédlelkészek, az ünnepléhyhez mért meg-
ható lélekemlő hitazonoklata, következett; azon
ifju papé, a kit az újmiséssel egyetemben
szintén városunk és főgymnasiumnak adott
az aonszentegyházának. Míse közben a temp-
lomi énekkar zengedezett áhitatos szolozsmá-
kat, végeztével pedig apraja nagyja vetél-
kedve sietett az Ur felkentjének első papi
áldásában részesülhetni, a mi d. u. 1 óránál
tovább tartott. Az egyházi ünneplést a szü-
lők házában gazdag és kedélyes lakoma kö-
vette, a melyen a koma tisztelt Osdolai Gábrý
László s igen tisztelt neje Jankovits Mariska
úrno gy vitték s ezzel nem kis mértékben
neveltek annak díszét és értékét. Az ebéd-
kezdeten az új misés egy kis rokona *Petrics*
Mariska korát felülmúló bátorsággal és sza-
újmisésre és a fómára. Ebédközben *Lebovits*
Dániel újmisést pap négyes felköszöntőjéb en-
XIII. Leó diosősegesen uralkodó Pápa ő Szent-
ségére, nagymg. és Főtisztelendő Bonoz
Sándor csanádi megyés püspökre, utdó Ma-
muzsits Mátyás helybeli szent Terézyházi
adminisztrátorra s az ünnep hitzőnokára, ugy-
az összes kereszténységre s az egész emberi-
ségre esdette le az Egék Urának bőséges
áldását. Éljenzéssel fogadták. Ezután jó ma-
gyar szokás szerint a társalgás is megélen-
kült s szivvidámitó zene közben az ünneplé-
nek egyik régi tanára Halás Imre is szót
kérvén, a „szeretlet” mottójának fonalán mind-
azokat, akik jószágunkkal ezen napnak vigalmi
részéhez hozzájárultak, különösen pedig a ko-
mákat T. Gábrý urat s mélyentisztelt nejét
köszöntötte fel. A hosszantartó ebédet végre
vidám vacsora váltotta fel, mely alkalommal
az ünneplétnék szülői, testvérei s rokonai is
az őket oly méltán megillótó üdvözlésekkel
lettek megfeszítelve, Adjon Isten felvirulást a
a derék városnak, kitarást és erőt szülőte-

— A budapesti állami közép-iptano-
dában a beiratások ezután szeptember hó
1-ső napjától nem 15-dik, hanem csak 10-dik
napjáig tartanak. A belépi óhajtó tanulók
töl előzetes gyakorlat kívántatik, legalább az
hogy ezen nyári szünet alatt a gyakorlatban
foglalkozzanak s ezt hiteles bizonyítvánnyal
igazolják. Szükséges végre, hogy a tanulók
a beiratáshoz szüleikkel vagy gyámjikkal
jelenjenek meg.

Felelős szerkesztő:
SZTOCZEK KÁROLY.

H I R D E T É S E K.

Hirdetmény.

Extrait Rimmel illatszert egy üveg . . .	2 frt 50 kr.
" Favino Pinaud 1 üveg . . .	3 frt — kr.
" Merilopsis 1 üveg . . .	2 frt 50 kr.
Valódi Kölnviz (Maria Farinatól) 1 üveg . . .	50 kr.
Borchardt növény szappana 1 drb . . .	50 kr.
Berger kátrány " 1 drb . . .	35 kr.
Valódi mandola " 1 drb . . .	20 kr.
Dr. Milko fée fogpor 1 doboz . . .	40 kr.
Erzsébet labdaes 1 doboz . . .	20 kr.
Brandt schveici labdaesok 1 doboz . . .	70 kr.
Seehöfer féle labdaes 1 doboz . . .	30 kr.
Göllis étpora 1 doboz . . .	84 kr.
Leras vasoldata 1 üveg . . .	1 frt 40 kr.
Maager esukamáj olaja 1 üveg . . .	1 frt — kr.
Malaga seet (valódi) 1 üveg . . .	1 frt 50 kr.
Mayer melszörpe üvegeje 40 krtól . . .	1 frt 60 kr.
Nesze gyermek tápszere 1 doboz . . .	1 frt — kr.
Spitzer-féle arckenőcs 1 csupor . . .	50 kr.
Kiesow élet essenciája 1 üveg . . .	50 kr.
Pain Expeller Richtertől (valódi) 1 üveg . . .	70 kr.
Brázay Kálmán sóborszesza kis üveg 40 kr. nagy üveg . . .	80 kr.
Dr Popp Anatharin szájvize (valódi) 1 üveg 1 . . .	40 kr.
Illatos szájladaesok 1 doboz . . .	30 kr.

Ezenkívül Szigethy József okleveles gyógyszerész összes „Flóra“ pipere készítményei stb.

A szobákban, konyhában, éléskamrában, pincében előforduló rovarok kiirtására legalkalmasabbak a

Zacherlin-féle

készítmények. bolna és pincebogár irtószert — használati utasítással együtt

Kaphatók :

Gálfy György gyógytárában

Szabadkán.

A legbiztosabb szer

az általam **CSILLAG ANNA** által feltalált haj- és szakálnövesztő kenőcs mely a gyógyászati facultások leghirnevesebb szakferőfői által vegyelemzettett s kitünő hatásának találtatott: a haj kihullása ellen, a haj növesztésére, fajsószevény ellen, korpaképződés, kopaszfejség, a bajusz és szakál ritka növesése ellen.

Szétküldési gyári főraktár:
Budapest, VI. Királyutca 26.
Szabadkán kapható: Gálfy György gyógytára rész. urnál.
5-10

Értesítés.

Az 1885. szeptember 1-én megnyitandó **pozsonyi keresk. akademia** értesítője, mely ezen nyilvános kereskedelmi szakiskola szervezetét, tantervét s a felvételi feltételeket részletesen ismerteti, a kereskedelmi akademiái igazgatóságához Pozsonyba címzett megkeresésre készséggel megküldetik. Az intézetet illetőleg felvilágosítással bármely irányban szívesen szolgál

Jónás János
igazgató.
6-6

KERESKEDELMI SZAKISKOLA
ALAPÍTATOTT 1860 ban.

NYILVÁNOS KERESKEDELMI TANINTÉZET

Temesvárott.

Ez intézet 3 évi tanfolyamból áll és a németországi kereskedelmi akademiák és magasabb kereskedelmi iskolák mintájára van berendezve. A tanulmányaikat végzetek az egyévi önkénytesi szolgálatra jogosultak. Tan nyelv magyar és német. E tanintézetet összeköttetésben áll egy jó berendezett 4 osztályu polgáriskola, mint előkészítő iskola.

A tanév kezdődik szept. 1-én.

Értesítést és közelebbi tudnivalókat nyujt

WIESZNER FERENC,
igazgató.

1-3

Hirdetések felvétetnek a KIADOHIVATALBAN.

Hirdetmény.

Tisztelettel tudomására hozom a n. é. közönségnek, hogy ezentul

minden szombaton este
a Piszárevits és Scheib-féle

SÖRCSARNOKBAN
a szabadkai tambura zenekar

ZENEESTÉLYT

rendez, melyre a n. é. közönség számos látogatását kéri

mély tisztelettel

PISZAREVITS és SCHEIB.